

Panun rakinoita

Tapahtui siihen aikaan, jolloin isä auton osti tai oikeastaan vähän myöhemmin. Kahdellatuhannella markalla osti, sen auton nimittäin. Tosin se oli mallia 1900 ja aloitteli neljättä vuosikymmentään, mutta auto se oli siitä huolimatta, että pikkupojat, asiantuntijoista kriittisimmät, sille nauroivat ja hevoset, vanhatkin, hirtuivat, sille "töötäystorvelle" kait lähinnä, joka oli sellainen iso kumpipäinen torvi. No, tällä autolla nyt ei ole tämänpäiväisen asian kanssa mitään tekemistä, voipahan yllä olevan mukaan vain jokainen Elon laskuopin perusteella määritellä ajankohdan.

Ja voipahan tuosta myös huomata, että silloin elettiin sitä "vanhaa ja hyvää aikaa". Sinä päivänä oli tapahtunut jotain valtan tavatonta ja yhteiskuntaa mullistavaa: Eräästä lyseosta oli kolme nuorukaista päässyt yliop-

pilaiksi ja eräästä yhteiskoulusta (vai pitkö olla -lyseosta!) yksi! Tietysti monta muutakin äidin, isän ja isänmaan toivoa oli samana päivänä astunut saman ratkaisevan askeleen, mutta se oli pikku juttu näiden neljän toveruksen ja heidän perheittensä mielestä.

Jos nyt joku luulee, että sitten tapahtui jotain raflaavaa, niin hän pettyy, sillä tämä tapahtui sikäläkin vanhaan hyvään aikaan, että maailmassa vielä oli olemassa viatonta iloa. Kolme toveruksista oli arvannut tilata jo hyvissä ajoin ylioppilaslakkinsa, mutta neljäs oli ainakin sillä keralla sikälä pessimisti, että hän tässä elämänsä tärkeässä vaiheessa oli jäädä lehellä soittelemaan. Valkolakki — olihan se tcki koko koulunkäynnin a ja o, tarkoitus ja päämäärä, silloin, niinkuin niin monelle on nytkin! Mutta löytyihän se sellainen vt-

lakki sentään naapurista, niin että perinteisiin kuuluva valokuvaus saattoi tapahtua. Kokenut kamerakin älysi olla halkeamatta!

Ohjelmassa seurasi sitten tapauksen varsinainen juhlinta, mikä tapahtui seuraavaa ytimekästä kaavaa noudattaen. Mainitut nuoret herrasmiehet suuntasivat kulkunsa syystuulen rapisuttamien koivunlehtien koristamalle Erottajalle, josta käsin ännä plus yksi kertaa etenivät nelijonossa vanhan ja rakkaaksi käyneen Kirkkokadun päästä päähän eli Antellin nurkkaan ja takaisin. Ja syystuuli tuiverteli lyhtypylväissä, märkä asfaltti lotisi mukavasti kengänpohjissa ja kaikki vastaan tulijat ikään ja sukupuoleen katsomatta saivat väistyä seinävierille ja katuojaan. Ja väistyiätkin toki vapaaehtoisesti, sillä valkeina kuin vastapestyt joutsenet hohtivat valkolakit nuorekkaitten kiharoitten päällä ja kasvoit kait myös loistivat, valkeivat suinkaan ihan parrattomia enää olleet.

Mutta kun viimeinen tyttöpari vakuutettuna siitä, ettei näiden maantoivojen tarkoituksena ollut-

kaan kiinniotto, oli kaikonnut kadulta suuntasi neliapila matkansa — asemaravintolaan, jossa sitten törsäsi taiteen kaikkien sääntöjen mukaan, törsäsi sekoitamalla itselleen sitruunasoodasta ja vichyvedestä mitä kelvollisimman juhlahuoman. Eivätkä he tunteneet lainkaan rikkovansa monen pyhinä pitämiä juomaraditioita, vaikka kilistivätkin tavallisilla paksusivuisilla juomala-seilla tapauksen kunniaksi.

Näin silloin, kymmenen vuotta sitten!

Kun näistä nuorukaisista äskettäin muudan reservin kapteeni, nuori luutnantti ja vanha väepeili istuivat saman vellikupin ääressä eräässä taaksejääneen Kannaksen vilpoisassa aitassa, niin muistelivatpa he terhenisellä ilolla ja onnen autuain tuntein tuota muinoista iltaa siinä viheriäisessä nuoruudessa ja lähettivät hengessään iloiset terveisensä Euroopan koiranleukamaisimmalle papille, joka oli tuo neliapilan poisaeleva lehti. Ja ajattelivat he myös kaihoten sitä todellista ja väärentämätöntä iloa, jota silloin osasivat tuntea.